

ประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์โครงการชิงดีเอิร์ชในการให้ความรู้
และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสาวพจนา วาสีรัตน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-420-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019073 117374765

EFFECTIVENESS OF "THINK EARTH" 'S PUBLIC RELATIONS
MEDIA ON KNOWLEDGE AND ATTITUDES OF LOWER SECONDARY
STUDENTS IN BANGKOK ABOUT ENVIRONMENT CONSERVATION

MISS POJANA WARSIKARAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-420-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์โครงการชิงค์เอิร์ธ
ในการให้ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขต
กรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวพจนา วาสีรัตน์

ภาควิชา

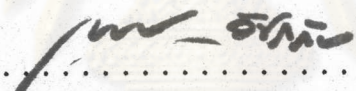
การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ปรมะ สตะเวทิน

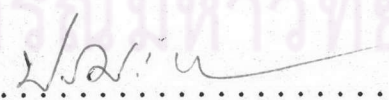

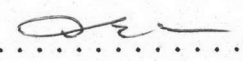
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราษฎร์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรมะ สตะเวทิน)

..... กรรมการ
(ดร. วิเชียร เกตุสิงห์)

ทจนา วาสีกรัตน์ : ประสิทธิภาพของสื่อประชาสัมพันธ์โครงการอิงค์เอิร์ธในการให้ความรู้
และทัศนคติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร
(EFFECTIVENESS OF "THINK EARTH"'S PUBLIC RELATIONS MEDIA ON
KNOWLEDGE AND ATTITUDES OF LOWER SECONDARY STUDENTS IN BANGKOK ABOUT
ENVIRONMENT CONSERVATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ประมะ สตะเวทิน, 130 หน้า.
ISBN 974-582-420-8

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงความรู้และทัศนคติของนักเรียน
เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ก่อนและหลังการเผยแพร่ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเพิ่ม
ความรู้และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับตัวแปรทางด้านประชากร และตัวแปร
ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยศึกษาจากตัวอย่างจำนวน 400 คน ในรูปแบบของการวิจัยกึ่งทดลอง
(Quasi-Experimentation) ด้วยวิธี One-group Pretest-Posttest Design และทำการ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ การทดสอบ t-test และการวิเคราะห์ความ
แปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น แต่ทัศนคติไม่เปลี่ยนแปลง
ไปในทางที่ดีขึ้นหลังจากการเผยแพร่ สำหรับตัวแปรทางด้านประชากรและตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและ
สังคมที่มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ฐานะทาง
เศรษฐกิจของครอบครัว และการเป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนตัวแปร
ทางด้านประชากรที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้แก่ เพศ
สำหรับตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและสังคมไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่ นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับการเผยแพร่ของ
โครงการอิงค์เอิร์ธ แต่ต้องการให้เพิ่มเวลาในการเผยแพร่มากขึ้น และถ้ามีการเผยแพร่เพิ่มเติม ส่วนใหญ่
ต้องการเข้ารับการเผยแพร่อีก รวมทั้งจะนำความรู้ไปเผยแพร่ให้กับผู้ใกล้ชิดอีกด้วย

ภาควิชา ..... การประชาสัมพันธ์ .....
สาขาวิชา ..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ .....
ปีการศึกษา ..... 2535 .....

ลายมือชื่อนิสิต ..... ทจนา วาสีกรัตน์ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....

C450998 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD: THINK EARTH/KNOWLEDGE/ATTITUDE/ENVIRONMENT CONSERVATION

POJANA WARSIKARAT : EFFECTIVENESS OF "THINK EARTH"'S PUBLIC RELATIONS MEDIA ON KNOWLEDGE AND ATTITUDES OF LOWER SECONDARY STUDENTS IN BANGKOK ABOUT ENVIRONMENT CONSERVATION. THESIS ADVISOR: ASSO. PROF. PARAMA SATAWADIN, Ph.D. 130 PP. ISBN 974-582-420-8

The purposes of this research were to compare the differences of lower secondary students' knowledge and attitudes of environment conservation before and after publicizing and to study the relationship between demographic and socio-economic variables and knowledge and attitude changes. This study was a quasi-experimentation which a one-group pretest and posttest design was used. It was composed of 400 samples. The data were analyzed by means of percentage, t-test and analysis of variance (ANOVA).

It was found that after publicizing, the students' knowledge changed significantly. However, the students did not change their attitudes toward environment conservation in the positive direction. Educational level, parents' income and membership of environment club were the variables that significantly related to the increasing in knowledge of the students. Sex significantly related to attitude change.

The students were satisfied with the environment conservation publicizing of "Think Earth". However, they needed longer time for the publicizing. Besides, they wanted to attend the program again. The students were willing to transfer their knowledge to other persons closed to them.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การประชาสัมพันธ์.....

สาขาวิชา.....นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....

ปีการศึกษา.....2535.....

ลายมือชื่อนิสิต.....พจนา วาสีกังคณ์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*Parama*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณา เป็นอย่างยิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.ประมะ สตะเวทิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขและควบคุมการวิจัยมาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำทางด้านสถิติ รองศาสตราจารย์พัชนี เขยจรรยา ผู้ให้คำแนะนำในการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และรองศาสตราจารย์จิตรภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์ ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพรเทพ พรประภา ผู้อำนวยการโครงการซิงค์เอิร์ธ ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้ ตลอดทั้งคุณบุญพีร์ พันธุ์วร เลขานุการโครงการซิงค์เอิร์ธ ที่ให้ความอนุเคราะห์สำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในหลาย ๆ ด้าน คุณจรัส แสงมุกดา ที่ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเจ้าหน้าที่โครงการซิงค์เอิร์ธทุกท่าน ซึ่งไม่อาจจะกล่าวนามไว้ในนี้ได้หมด

ขอขอบคุณท่านอาจารย์ นักเรียนทั้ง 5 ไร่เรียน และเจ้าหน้าที่กองอนามัย เขตราชบุรีบูรณะ ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในส่วนหนึ่ง รวมทั้ง พี่ ๆ เพื่อน ๆ และทุก ๆ คน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณบุษบาและคุณสุวารีย์ ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอด

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา - มารดา ผู้ให้โอกาสในการศึกษา สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะขอจดจำและระลึกถึงในบุญคุณของทุก ๆ ท่าน ตลอดไป

พจนา วาสีรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
2. ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
3. ระเบียบวิธีวิจัย	39
4. ผลการวิจัย	46
5. สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	89
รายการอ้างอิง	96
ภาคผนวก	103
ภาคผนวก ก	103
ภาคผนวก ข	117
ประวัติผู้เขียน	130

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ...	47
ตารางที่ 2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับ ชั้นเรียน.....	48
ตารางที่ 3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับ คะแนนเฉลี่ย.....	49
ตารางที่ 4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ลักษณะความสัมพันธ์ของบิดามารดา.....	50
ตารางที่ 5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับ รายได้ของบิดามารดา.....	51
ตารางที่ 6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ขนาดของครอบครัว.....	52
ตารางที่ 7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความ บ่อยครั้งในการทำความสะอาดที่อยู่อาศัย.....	53
ตารางที่ 8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเป็น สมาชิกชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม..	54
ตารางที่ 9	ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้อะหว่าง ก่อนและหลังการเผยแพร่ เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม..	55
ตารางที่ 10	ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติระหว่าง ก่อนและหลังการเผยแพร่ เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม..	56
ตารางที่ 11	เปรียบเทียบความแตกต่างของการเพิ่มความรู้เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามเพศ.....	57
ตารางที่ 12	เปรียบเทียบความแตกต่างของการเพิ่มความรู้เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับชั้นเรียน.....	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเพิ่มความรู้เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ย ..	59
ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเพิ่มความรู้เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามลักษณะความ สัมพันธ์ของบิดามารดา	60
ตารางที่ 15 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเพิ่มความรู้เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับรายได้ของ บิดามารดา	61
ตารางที่ 16 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเพิ่มความรู้เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามขนาดของครอบครัว ..	62
ตารางที่ 17 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเพิ่มความรู้เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามความบ่อยครั้งใน การทำความสะอาดที่อยู่อาศัย	63
ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเพิ่มความรู้เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามการเป็นสมาชิก ชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	64
ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามเพศ	65
ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับชั้นเรียน	66
ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับ คะแนนเฉลี่ย	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามลักษณะความ สัมพันธ์ของบิดามารดา	68
ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับรายได้ ของบิดามารดา	69
ตารางที่ 24 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามขนาดของ ครอบครัว	70
ตารางที่ 25 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามความบ่อยครั้ง ในการทำความสะอาดที่อยู่อาศัย	71
ตารางที่ 26 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามการเป็น สมาชิกชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม .	72
ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสิ่งที่ ได้รับจากการเผยแพร่	73
ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้ในการเผยแพร่	74
ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการเผยแพร่	75
ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการบรรยายของวิทยากร	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยาการ	77
ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับสไลด์ที่ใช้งานการเผยแพร่	78
ตารางที่ 33 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับเวลาที่ใช้งานการเผยแพร่	79
ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่เพิ่มเติม	80
ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความต้องการที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	81
ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการนำไปเผยแพร่	82
ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	83

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย